

رئیس مرکز تحقیقات زن و خانواده تصریح کرد:

حجاب اجباری به قدر قدرت و مصلحت، شدنی است

🕒 بهمن ۲۵، ۱۳۹۶ 📄 آخرین اخبار، اندیشوران فقهی، دیدگاه (گفت‌وگو/یادداشت)، فرهنگ و ارتباطات

شبکه اجتهاد: مطلب پیش روی حاصل مصاحبه مفصل با **حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا زیبایی نژاد**، با شیراز است. تحصیلات و تخصص اصلی وی زنان، خانواده و جنسیت در اسلام است. زیبایی نژاد مدیر مرآه علمیه قم) از بدو تاسیس آن (۱۳۸۰) تاکنون است؛ و با توجه به تعدد مقالات و کتب تالیف شده توسط از صاحب نظران مسلم، در این زمینه در کشور هستند. مشروح مصاحبه مفصل الف با **حجت‌الاسلام زیبایی نژاد** می‌تواند به اجبار حجاب را اعمال کند؟ یا لزوم اجباری بودن حجاب ریشه در کجا دارد و چرا

زیبایی نژاد: آنچه فقها مطرح می‌کنند که کبرای کلی است و بحث‌ها ابتدائاً در آنجا باید مطرح شود، این است که حوزه فعالیت‌های بازدارنده و مجازات‌هایی در قبال گناه (محرمات) اجرا کند یا نه؟ چون در شریعت بحث گناه مطرح است نه شریعت گناه معنا می‌شود. آیا حکومت می‌تواند مجازات و رفتارهای بازدارنده اعمال کند یا نه؟ در شریعت تعدادی از گناهان مثل «الرَّانِيَةُ وَ الرَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ» یا مثلاً به کسی که قذف می‌کند هشتاد ضربه تازیانه بزنید یا بعضی موارد هم نص شرعی برای مجازات وارد نشده است که به اینها محدوده تعزیرات می‌گویند و در آنجا که مطلب خ در مورد تعزیرات مشهور است بین فقها که در عصر غیبت حدود و تعزیرات جاری می‌شوند؛ البته در صورتی که حاکم مصلحت در اعمال این مجازات باشد.

قدرت: ما یک بحث قدرت داریم و یک بحث مصلحت که بحث ما از همین جا شروع می‌شود که این قدرت یعنی چه؟ اشخاص باشد و چه مربوط به حاکمیت باشد، به تعبیر شرایط عامه تکلیف با چهار شرط است: بلوغ، عقل، اختیار و علم.

حالا اگر شخصی بالغ عاقل شد و علم به حکم هم پیدا کرد و قدرت انجام کار را هم داشت، باید فعل را انجام دهد؛ اما حکم (الزام) از وی برداشته شده است. حالا اگر برای حاکمیت خواستید وظیفه تعیین کنید و حاکمیت قدرتش را نداشت و وظیفه اش نیست تا آن حکم را اجرا کند. فرض کنید مثلا فردا حکومت اسلامی در آلمان و یا ترکیه ایجاد شود، از پس فر خمر که در آن کشورها مرسوم است آیا از پس فردا آن‌ها از خوردن آن امتناع می‌کنند؟ پس قدرت نخواهد بود تا به این اول قدرتش را فراهم کنید و سپس اقدام کنید.

مواردی را هم در تاریخ داشته ایم؛ مثلا امام علی (ع) زمانی که به خلافت رسیدند، شاید ماه رمضان سال اولشان بود که مستحبی که اهل سنت به جماعت می‌خوانند که به جماعت خواندنش بدعت در دین است که از بدعت‌های خلیفه ثا این نماز نباید به جماعت خوانده شود. ایشان که به مردم پیغام را می‌رسانند مردم فریادشان بلند می‌شود فریاد واعم نشده و این جماعت سنت تو را عوض می‌کنند. حضرت علی (ع) دیدند که زورشان به آنها نمی‌رسد و رها کردند این عد نمی‌رسد به او بگو عموجان!« لذا درحدی که قدرت داری باید اقدام کنی.

در زمان ما باید حواسمان باشد که قدرت منظور فقط قدرت سخت نیست. چرا که برخی قدرت را فقط سخت معنا می‌کنند یعنی قدرت داریم یا اگر نیروی انتظامی داریم پس یعنی قدرت داریم؛ اما حواسشان نیست که در برخی موارد ما قدر مردم با ما همراهی نمی‌کنند؛ یعنی اگر بخواهید

نسبت به تمام مصادیق بدحجابی و بی حجابی و منکرات اجتماعی واکنش نشان دهید کل جامعه در مقابلتان می‌ایستد چهار نفر بدحجاب وجود دارند ولی یک موقع آمار شما نشان می‌دهد که در کلانشهر تهران حدودا ۶۷ درصد خانم‌ها > که نمی‌توان طرف شد.

راهی دیگر هم هست که می‌توان اولویت گذاری کرد؛ مثلا روی مصادیقی تمرکز شود که همان ۶۷ درصد هم نسبت به می‌گردند که ممکن است جامعه نسبت به آنها حساسیت داشته باشد. پس یک بحث درباره قدرت است و اینکه حاکمیت خود رسیده باشد.

مصلحت: نکته دوم بحث مصلحت است؛ یعنی بحثی که داریم در باب تزامم در اصول فقه. می‌گوییم گاهی دو مساله انجام دهیم. مثال روشن آن این است که مثلا وقت نماز تنگ شده است و فرصت یک نماز عصر دارید که در همان هنگام تطهیر مسجد و نماز هر دو واجب است. در این موقعیت می‌گویند اگر وقت نماز وسعت داشت وظیفه داریم اول مسجد کرد که در این مورد اول باید نماز را خواند و بعد بدون تعقیبات باید سریع از مسجد رفع نجاست کرد.

حالا اگر قدرتی دارید با دو تکلیف اجتماعی در برابر حاکمیت. یک تکلیف به اصلاح حجاب و یک تکلیف مبارزه با فساد اجرایی هم دارید، لذا بر اساس اختیار باید یکی را انتخاب کنید. اینجا اگر بحث اهم و مهم در برابرتان هست و یا گاه اگر الزامش کنید به یکی از واجبات، قید اصل دین را می‌زند. این فضا را باید شناخت که آنچه به دست می‌آوریم و آنچه

ممکن است بنده با یک طلبه دیگر بر سر این کبری اختلافی نداشته باشیم، یعنی اگر حاکمیت قدرت داشت و مساله اد موضوعی بود که این بر آن اهم بود باید برود و پیگیری کند؛ اما گاهی اوقات شما در مسیری می‌افتید که می‌خواهید مصلحتی بزرگتر از شما فوت شود؛ مثلا در مورد حجاب برخی دانشگاهیان آمدند نزد من که چه کنیم؟ من به ایشان گفتم وارد شوید زمین خواهید خورد. باید یک بسته‌ای را داشته باشید به نام «الزامات محیط علمی» و یا «اخلاق محیط علمی حجاب باشد.

اگر صرفا در بحث حجاب عمل کنید، دانشجو مقاومت می‌کند که ما این همه مساله داریم مثل تبعیض یا کم کاری است

روی حجاب؟ اما اگر یک بسته کامل بدهید که یکی از موارد آن حجاب باشد به صواب نزدیک تر است. ما اکنون مشکل را نمی‌شناسد، تحولات میدانی را نمی‌شناسد گاهی اوقات از این سوی بام و گاهی از آن سوی بام می‌افتد. مشکل ما بحث‌های اجتماعی مثل بحث حجاب و خیلی بحث‌های دیگر داریم یعنی یک عده متدین می‌نشینند یک طرف و همه از را درست کنی، حاکمیت هم به تنهایی هیچ کاری نمی‌تواند بکند.

یک زمانی در زمان آقای باقری لنکرانی به وزارت بهداشت رفته بودیم که معاون فرهنگی ایشان می‌گفت وضع خوابگاه مخدر چه روابط کذا، خلاصه خوب نیست، پرسید چکار کنیم؟ من گفتم دو راه دارید یکی اینکه مستقیم با متخلف برخ یک طرف آن دانشجویها و خانواده‌هایشان و طرف دیگر حاکمیت و شما به عنوان دانشگاه قرار خواهید داشت که شک کرد. چون افکار عمومی روبروی شما می‌ایستد.

اما راه دوم این است که افکار عمومی را با خود همراه کنید که اگر من باشم از والدین دانشجویان سال اولی دعوت م آشنایی اولیا با فضای دانشگاهی و توضیح می‌دادم برایشان که فضای دانشگاهی با فضای دبیرستان فرق دارد و اکنون جمعیت عده‌ای (حتما) بلند می‌شوند که بگویند دغدغه دارند و شنیده اند که فضا علمی نیست و از این قبیل که فرزند ممکن است مذهبی نباشد و فقط از روی دغدغه خانوادگی باشد. اگر دغدغه آن عده تبدیل شد به دغدغه عمومی آرز برای حمایت از فرزندان ما برای پیشگیری از ایجاد مشکلات محیطی چه خواهید کرد؟! ما هم می‌گوییم اگر واقعا به ما خدمت آماده ایم؛ مثلا کاربری برای اولیا درست می‌کنیم تا هر زمان خواستند نمرات فرزندان خود را بررسی کنند و یا ا قولی نظارت از راه دور فراهم می‌کنیم و تخلفات احتمالی دانشجو را به اطلاعشان می‌رسانیم و اگر هم برخوردی کردیم، این روش افکار عمومی را همراه کرده ایم.

حالا اگر شما نتوانید در جامعه حساسیت اجتماعی ایجاد کنید و نتوانستید مطالبه اجتماعی برای حجاب درست کنید و ی را از دست می‌دهید.

بنابراین بنده با کلیت این موضوع که حاکمیت بیاید و برای هر گناهی ضابطه وضع کند موافقم با این دو قیدی که عرض صغروی) قدرت ما چقدر است و مصلحت چیست بحث دیگری است که باید برای آن، "میدان اجتماعی" را تحلیل کنید مداخله نباشد ورودش ممکن است حرام باشد؛ یعنی باید بین احکام حاکمیت و احکام فردی فرق قائل شویم؛ مثلا می‌پرسم آیا همسران راضی است و شغلشان مباح است؟ پاسخ می‌دهد بله و حکم این است که اشکالی ندارد؛ اما پرسش من مکانیزم‌های تشویقی برای حضور زنان در عرصه اشتغال بگذارم یا نه؟ در آن موقع من جوابی را که به آن زن داد، کشانید به عرصه اشتغال، مناسبات خانوادگی از نقطه الف به نقطه ب تغییر می‌کند، همین طور مناسبات اخلاقی و اح دید برآیند این اتفاقات مثبت است یا منفی، اگر مثبت باشد برای شما راجح یا لازم است در برخی فرائض که اقدام ک مثبت نیست و یا صفر یا زیر صفر است مداخله حرام است و حق ندارید مداخله کنید هر جا که حاکمیت مداخله ه شئون دیگران را ندارد.

بنده می‌گویم آیا اصل قانون درست است یا خیر؟ اگر که مصلحت در مداخله حاکمیت نباشد منشور عفاف و حجاب هم مجلس مصوب می‌کند مشروعیت ندارد یعنی اگر اصل قانون گذاری به مصلحت نباشد اصل قانون مشکل پیدا می‌کند.

حالا شما می‌فرمایید به مصلحت هست یا نیست؟

زیبایی نژاد: در این قاعده با لیبرال‌ها درگیریم. برخی معتقدند که یا باید سکولاریسم اجتماعی داشته باشیم یا لااقل س هیچ گونه وظیفه‌ای ندارد و باید آزادی‌ها را تضمین کند؛ اما ما می‌گوییم در تفکر دینی حاکمیت نسبت به ارزش‌ها ه

مداخله را داشته باشد چه در حوزه فرهنگ سازی و ایجاد مطالبه اجتماعی و حساسیت عمومی و چه در عرصه قانون گ است؛ اما بحث در جزئیاتش به اینجا می‌رسد که آیا درحال حاضر حکومت ما قدرت دارد و آیا مصلحت وجود دارد یا نه؟

شما یک بحثی کردید در مثال دانشگاه که ما باید قدرت افکار عمومی را داشته باشیم و بعد اعمال قدر حجاب را اجباری کردیم افکار عمومی را پشت خود داشتیم؟ آیا اقتناع حداقلی وجود داشت تا این کار ص هیجان اول انقلاب بودیم که این اتفاق افتاد؟

زیبایی نژاد: من تجربه شخصی خودم را در شهر شیراز می‌گویم و نمی‌دانم در جاهای دیگر اینگونه بود یا خیر! در ن می‌دیدیم تا سال ۵۹ بی حجابی برداشته شد و حجاب اسلامی برقرار شد و به ندرت کسی دیده می‌شد که مو یا کاکلشا جنگ که آغاز شد در شیراز جنگ زده‌های خوزستانی که آمدند اوضاع رها شد و یک مقداری از آن به بعد کنترل نشد و ج

آیا قبل آن کنترل می‌شد؟

زیبایی نژاد: قبل از آن فضای عمومی جامعه به نفع حجاب بود. برای شناخت قبل از آن تاریخ مراجعه بفرمایید به کتاب می‌گوید یک تحقیق میدانی انجام شد که سوال کرده بود که زنان چادری در سال ۶۱ چقدر از احترام اجتماعی برخوردار کردند در سال ۶۱ زنان چادری از احترام اجتماعی برخوردارند، یعنی کسی که در سال ۵۶ تا ۵۹ می‌خواست پز بدهد، چاد هیمنه ی انقلاب فضا را عوض کرد و کسی که انقلابی بودنش را می‌خواست نشان دهد با حجاب، چادر یا مانتو نشان می

پاسخ دهندگان در دهه هفتاد، سی و اندی درصد اعلام کردند که این عده احترام اجتماعی دارند که این خیلی مهم ا حاکمیت برسم. اگر من از شما مصاحبه کنندگان بپرسم که حکومت اسلامی چه حکومتی است، چه پاسخی می‌دهید؟

نظامی که مشروعیت داشته باشد به معنی اتصال به منبع الهی و ساختارهایش متناسب با نگاه دینی است گرفته باشد.

زیبایی نژاد: حالا اگر این سؤال را از متدینین بپرسیم چه نظری می‌دهند؟ اغلبشان می‌گویند حکومتی است که احکام حقوقی است به حکومت اسلامی. نمی‌گویند حکومت اسلامی حکومتی است که به دنبال تحقق مناسبات اسلامی است مناسبات اعتقادی؛ یعنی سطح ادراک مردم را باید رشد بدهید. اخلاق و احساسات اجتماعی را باید رشد بدهید رفتارها؛ ولی امروز جامعه مذهبی ما تصور از تقید این رفتار است. موقعی که می‌خواهد جامعه را دینی کند می‌خواهد این را آن تعلقات اخلاقی و اعتقادی برخاسته است. «وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَبٌ إِلَيْكُمْ الْإِيمَانَ وَزَيْنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ» (ع) وقتی می‌خواستند خداحافظی کنند و به آسمان عروج کنند، به حواریون می‌فرماید: من در این مدت تلاش کردم دنیا باشید بلندش نکنید و آخرت را بلند کردم، شما زمینش نزنید؛ یعنی اگر توانستی محبت خدا را دل مردم زنده کنی و ب درست است. مهم ترین مساله‌ای که حاکمیت‌ها دارند این است که برای نسل جوانشان چه آرمانی درست کنند. در نظا باید سر مردم را گرم کنند؛ وگرنه جوان اعتراض اجتماعی می‌کند و حکومت‌ها نخواهند توانست جامعه را مدیریت کنند؛ امثالهم بسیاری برای این است که آرمان برای مردم درست کنند و سرگرم کنند مردم را.

این مطلب را مقایسه کنید. در شام در حضور امام سجاد (ع)، وقتی یزید به یکی از بچه‌های طایفه امام حسین (ع) می‌د (ع) می‌گوید: کشتی نه، اما اگر می‌خواهی شمشیر واقعی بده تا واقعی بجنگند؛ یعنی اهل بیت طوری فرزندانشان را ترب

این را مقایسه کنید با کسی که آرمانش این است که تیم من برنده می‌شود یا رقیب؟ این دو فضاست. موقعی که حاکمیت مدیریت کند، این در یک مقطع زمانی مثلا تبدیل به سر دادن شعار “انرژی هسته‌ای حق مسلم ماست” توسط مردم د

مردم یقه ات را می‌گیرند. آیا ما توانسته ایم در بحث عفاف آرمان درست کنیم که اگر حاکمیت هم خواست کوتاه بیاید حاکمیت جلو آمده مساله را حل کند و مردم عقب ایستاده و مثل آیه قرآن شده اند که بنی اسرائیل به موسی (ع) وه پیروز شدید ما می‌آییم! این اتفاقا شکست است.

امروز با مشکل دیگری مواجهیم. شورای عالی انقلاب فرهنگی و مجلس مصوب کرده اند اما دولت دارد چانه می‌زند. ب آسیب شناسی منشور حجاب و عفاف. من می‌گویم آسیب شناسی به شما چه ربطی دارد؟ آن را من به عنوان کارشناس ا شده برود و انجام بدهد. اگر بنا باشد مجمع تشخیص مصلحت سیاست کلی بدهد و مجلس شورای اسلامی زیر بار نرد نرود، خب این که مملکت داری نمی‌شود!

در دره ۶۰ تفکیک جنسیتی در شورای عالی انقلاب فرهنگی سال ۶۷ تصویب شد، الان کاری به درست و غلط آن ندارم را اجرا کرد و در دولت اصولگرا و اعتدال او را محکوم می‌کنند که چرا این کار را انجام دادی؟ یک نفر جرات کرده ق می‌کنند. ممکن است قانون آن بد باشد؛ اما بحث این است که خودتان تصویب کردید که دانشگاه باید انجام دهد، نه صورت محیا بودن زمینه اجرا کند و بعد خودمان جریان راه میاندازیم که چرا اجرا کردی؟ خب این که حاکمیت نیست که

یا قانون تصویب نشود اگر مصلحت نیست و یا اگر تصویب شد، انجام شود و مثلا اگر ناجا مصوبه شما را اجرا کرد چه ب وظیفه اش را انجام داده است. دیگران بروند بحث کنند بر روی درست و غلط بودن قانون.

اینکه گشت ارشاد در خیابان جلوی مردم را بگیرد، مرحله آخر است و یک سری نهادهای دیگر باید کارها بزرگ شود که حجاب را به او درست آموزش داده اند و اگر در صورت توجیه بودن، انجام نمی‌داد، آن و نهادهای اجتماعی و فرهنگی وظیفه توجیه مردم در بحث حجاب را انجام می‌دهند و فقط آخرین مرحله می‌کند، آیا فضا را کاریکاتوری نمی‌کند؟

زیبایی نژاد: یک مشکل دیگری در حاکمیت داریم به اسم مناسبات حاکمیت و خانواده، که البته بحث فراتر از خانو حالا یک تصویر اشتباهی از دولت داریم و آن این است که عامل فساد دولت شاه است و این دولت که برود، دولت اسلا تصور غلطی را در جامعه اشاعه دادیم و نگفتیم که دولت هم یک ظرفیتی از ظرفیتها است. لذا گمان کردیم دولت که مثلا چه اتفاقی خواهد افتاد. تصور ما از دولت، دولت اسلامی زمان پیامبر اکرم (ص) بود، در حالی که آن چیزی که به ملقمه‌ای است از دولت‌های مدرن که “ماکس وبر” در کتابش اینطور بحث می‌کند که آیا روح حاکم بر مدرنیته سر، بروکراسی. وبر در کتابش می‌گوید دولت آمده است که کلیسا را خفه کند و جای روحانیت را بگیرد. حالا ما آمده ایم ا دین را بگیرد، تبدیل کرده ایم به یک ابزار دینی. حالا این دولت مدرن چقدر ظرفیت دارد تا در خدمت دین قرار بگیر ایرانی هم می‌شود یعنی دارای بروکراسی‌های سنگین و نفتی هم می‌شود، به معنی اینکه دغدغه ی درآمد و بهره وری ه

لذا می‌خواهم این را عرض کنم از اول انقلاب همه از دولت طلبکار شده اند؛ مثلا علما مداوم دولت را بازخواست می‌کند خودشان باید پاسخگو باشند نسبت به فرهنگ دینی، مثل حوزه، خودشان شده اند مطالبه گرنسبت به فرهنگ دینی از ، که باید پاسخگو باشد نسبت به فرهنگ دینی هم همین طور.

انقلاب چطور شکل گرفت؟ بر اساس تقویت شبکه‌های مردمی که روحانیت را بهم متصل می‌کرد و شبکه‌ای بین روحان سمت دولت و این شبکه‌ها خراب شدند. شبکه روحانیت و مسجد تضعیف شدند؛ مثلا در سال ۵۲ در استان فارس زلزله عاجلی نکرد. چه کسی اقدام کرد؟ روحانیت استان فارس علم بدست گرفت و جلو افتاد و مردم هم پشت سرشان برای ام

اتفاق تکرار شد و آیت‌الله صدوقی یزد و آقای خزعلی از مشهد و کسان دیگر رفتند برای کمک. سال ۸۲ هم در بم زل مردم می‌چرخند و دست روی سر مردم می‌کشند! یعنی دولت آنجا شده بزرگتر و نیروهای مردمی خصوصا روحانیت ما فمنیست‌هایی مثل شیرین عبادی پول جمع می‌کنند برای ایجاد فرهنگسرا برای کودکان ۹ تا ۱۴-۱۵ ساله می که این خس نهادهای مردمی و اجتماعی را خراب و تضعیف کرده ایم. بطوری که کارایی گذشته را ندارد.

مثلا نگاه کنید به وزارت ارشاد، این وزارت اگر قدرت داشت تدین در جامعه ایجاد کند بدنه وزارت خودش را نمازخوان ک ارشاد می‌گوید وزارت فرهنگ، نتیجه اش می‌شود فستیوال فیلم فجر، فرش قرمز انداختن و کپی برداری از جریانات مدیران خوب و بد هم که بیایند، بد که نداریم خوب و خوبتر هستند همه آنها، خیلی اتفاق خاصی نمی‌افتد. ما چقد یادگاری بنویسیم!؟

منظور ما از دولت مشخصا قوه مجریه نیست بلکه همان حاکمیت است، لذا شما اگر مسئولیت خانواده‌ه سلب مسئولیت از صدا و سیما، حوزه، آموزش و پرورش و امثالهم می‌شود!

زیبایی نژاد: مشکل ما همین است که وقتی آموزش و پرورش شما دولت سالار شد، به معنی اینکه خانواده اتصالی به کرد و دغدغه حوزه علمیه شما در بخش اداری در حد دولت بزرگ شد، مثل یک وزارتخانه که دغدغه مدرک طلاب و ز میدان جامعه، حتی دغدغه دوم حوزه هم نیست و یا وقتی دولت آقای احمدی نژاد می‌گوید مسجد می‌سازیم، بیشتر عمومی به سراغ مسجد سازی بیاید نه اینکه خودش وعده بدهد که مسجد می‌زنیم. من به عنوان مردم اگر مسجد بس می‌کنم و برای رونق آن تلاش می‌کنم، ولی وقتی دولت مسجد می‌سازد من عقب می‌روم.

درباره همین مثال مسجد سازی یعنی نظر شما این است که دولت نباید کار اجرایی انجام دهد و فقط طور؛ البته با اغماض از کوتاهی خانواده‌ها که امر تربیت را به دولت سپردند به این امید که دولت اسلام را به امید خانواده‌ها رها کرده است.

زیبایی نژاد: من می‌خواهم از شما سوال کنم که: شما دلیلی دارید که بگویید دولت موجود دلسوز تر از مردم برای خود وضعیت موجود است. آیا بیشتر از مردم می‌فهمد؟ و آیا بهتر از مردم اجرا می‌کند؟ پیش فرض دولت سالاری این است حساسیتم بیشتر است و بهتر هم اجرا می‌کنم. این سه تا محل سوال است.

اما آنچه که توقع از دولت را بالا می‌برد امکانات زیاد آن است.

زیبایی نژاد: فرض می‌کنیم امکانات سخت افزاری و پول را دادیم به دست حاکمیت. خب چکار می‌تواند بکند؟ ذهنی هستید و مجموعه‌هایی مثل وزارت ارشاد و سازمان تبلیغات. کار فرهنگی کردن در جامعه روی کاکل انگیزه اداره سیستم کار فرهنگی مثل دوره جنگ است که بسیج را داشتیم و ارتش متدین شده شاه را هم داشتیم. ساختار بسیج می‌خواست برود از مملکت دفاع کند و حاضر بود جانش را هم بدهد؛ اما در ارتش غالبا اینطور نبود؛ یعنی آن خط‌هایی بخشنامه پیش می‌رفتند؛ ولی در بسیج اینطور نبود. شما باید در عرصه کار فرهنگی از معادلات بسیجی استفاده کنید. ش مسجد و روحانیت با انگیزه ایجاد کنید. اگر روزی دولت آمد و گفت من برای فرهنگ هیچ کاری نمی‌کنم، چه می‌شود؟ نمی‌کند یعنی شایعه شده بود در خیابان بچه دزدی می‌شود و مادر ما ظهر نمی‌گذاشت ما پایمان را بگذاریم بیرون و می‌شدیم. چون می‌دانستند کسی پشتوانه آنها نیست. خانواده باید درگیر حل مساله شود و حس کند مسئول اصلی ترب این شبکه محلی و خانوادگی و شبکه متدینین کارهای فرهنگی جور شود که در آن صورت است که مطالبه شکل می‌گیرد.

برای مثال فرض کنید پانصد هزار زن خانه دار در یک کشوری شبکه راه انداختند. به یک شرکتی مثل سامسونگ گفتند

برسد. با کارشناسان هم مشورت می‌کنند که آیا امکان اصلاح وجود دارد یا خیر؟ و اگر شدنی بود دو سال فرصت می‌دهد تحریم می‌کنیم و از جایی دیگر می‌خریم. شرکت هم چرتکه می‌اندازد برای نگه داشتن این عده مشتری و خودش را بوا قوی باشد، تمدن اسلامی روی پایه خانواده و جامعه قوی استوار می‌شود نه دولت بزرگ. ما نیازمند به دولتی که انتظام بستر مطالبات اجتماعی کارش را انجام دهد. اگر مطالبات اجتماعی را بتواند شکل بدهد موفق می‌شود و الا پیش بینی مر

البته من معتقد نیستم که دولت به عرصه نیاید. معتقدم تا حدی باید ترس از تخلف در جامعه باشد چرا که نباید مت قدرت ندارید اما وانمود می‌کنید که قدرت دارید. خود این ترس ایجاد می‌کند. فرض کنید اگر امروز همه زن‌ها اراده کند حکومت به آنها نرسد؛ ولی نزد تک تکشان که بروید می‌ترسند. این ترس برای جامعه مفید است.

بحث ما این است که نیروی انتظامی تا چه حدی موفق است در مواجهه با این مساله بدون مخاطراتی انتظامی می‌تواند یا آن ۶۷ درصد اگر درست باشد مقابله کند؟ اگر در برابر برخورد نیروی انتظامی یک نه

زیبایی نژاد: نیروی انتظامی در زمان احمدی نژاد می‌گفت ما اقدام می‌کنیم اما رئیس جمهور مانع ماست. من به دوس باید با خودش روشن شود. تنها جایی که دیدم درست عمل شد بر سر کارت سوخت بود که به دولت احمدی نژاد گفتند تا پمپ بنزین را آتش می‌زنند و بعد مساله حل می‌شود و بودجه آن چند تا را کنار گذاشته ایم. به دانشجویان گفتند می‌توانید حدس بزنید مقاومت اجتماعی آن چقدر است؟ مثلا اساتید چقدر مقاومت می‌کنند، دانشجویان چقدر؟ باید گفتید نتیجه برای ما مهم است جامعه باید سنگ‌ها را وا بکند، به طوریکه اگر دانشجویان مقاومت کردند، رئیس دانشگ دانشگاه را خالی نکند و نهایتا رئیس جمهور پشت وزارت علوم را خالی نکند.

در همه محیط‌ها از جمله دانشگاه معمولا روسا بیشتر سواد علمی دارند تا فقهی و اسلامی، قاعدتا کار بر باشد که مشخصا روحانیون اند و مهم ترین جا برای تربیت آنها حوزه علمیه است و باید پرسید تا حالا چ طبق تعریف شما حوزه در کجای حکومت اسلامی امروز قرار دارد؟ آیا بخشی از حکومت هست یا نه؟

زیبایی نژاد: مقدمه‌ای را عرض کنم، بحث قواعد هنجاری، فعلا شرعی نه، در محیط اجتماعی ممکن است قواعدش با م لائیک‌ها قبل از اردوغان در جمهوری‌های آسیای میانه دانشگاه تاسیس کرد و همان زمان حجاب را ممنوع کرده بود؛ اما اگر دختر و پسر در دانشگاه به روابط شخصی بپردازند یا یک حدی از حدود را رعایت نکنند، مثلا اگر با دامن کوتاه به دا

چرا این کار را می‌کنند؟! چون به این توافق اجتماعی رسیده اند که محیط دانشگاه یک محیط علمی است و قواعد علمر مثلا کسی از آمریکا آمده و می‌گوید خامی در آمریکا در روز تعطیل در باشگاه‌های شبانه خودفروشی می‌کند. فردای هماز در محیط کار به او چپ نگاه کند با وی برخورد شدید می‌شود. چرا که اقتضای محیط کار با اقتضای محیط فراغتی فرق مثال دیگر دانشجوی ایرانی از انگلیس آمده و دیدند دیگر قصد برگشت ندارد که پس از تحقیق فهمیدند وی در آنجا است. در غرب روابط جنسی آزاد است، اما بی ضابطه هم نیست و اگر قرار باشد مزاحمت جنسی ایجاد شود برخورد شد

در کشور ما دانشگاه پشت دانشگاه تاسیس می‌شود؛ اما فضای آن فضای فراغتی است. طلبه‌ای از افغانستان آمده و می‌گ سر کلاس دختر و پسر کنار هم می‌نشینند و دختر حجاب اسلامی هم ندارد اما فضا کاملا علمی است و دانشجویان آمد، در کشور ما دانشگاه می‌شود فضای فراغتی و فضای عربده کشی سیاسی برای جناح‌ها و قواعد محیط علمی بر آن حا دیگری می‌شود غیر انقلابی و فریاد می‌زند.

در خیلی از کشورها بر سر محیط‌های علمی معامله نمی‌کنند؛ یعنی اول باید تکلیفتان را مشخص کنید که دانشگاه برایه شد باید قواعد علمی در آن برقرار شود یا نه؟ واقعا آیا کسی باید جرات داشته باشد در محیط دانشگاه مواد مخدر توزیع

راه حل این مساله در کشور ما چیست؟ راه مشخصی دارد؟

زیبایی نژاد: به نظرم می‌شود این توافق را تا حدودی گرفت یعنی سیاسی شدن بحث حجاب به شدت اختلال ایجاد ه صلاحیتشان در تبلیغات ریاست جمهوری یا مجلس ورود پیدا کنند؟ این تخلف است؛ مثلاً رئیس جمهور بیاید در تبلیغات مسئولیت اوست؟ یک سازوکاری دارد ایجاد گشت ارشاد که در حوزه ریاست جمهوری نیست. به نظرم شورای عالی انقا دانشگاه تهران شود؛ چون نزدیک ۹۹ درصد پیشنهادات وزارت علوم در این زمینه از روی مماشات یا همکاری تایید شد قاعده محیط علمی نداریم و باید با کمک نخبگان و مسئولین تدوین شود و اینطور نشود که چند نفر پشت درهای بالای انقلاب فرهنگی که کسی انگیزه خواندن آن را هم ندارد، چه برسد به اینکه به آن عمل کند.

سوال این است که اگر قرار باشد دانشگاه محیط علمی باشد دیگر بحث حجاب موضوعیت پیدا نمی‌کند. در که شما در دانشگاه کار فکری در مورد حجاب انجام دهید، این درست است یا غلط؟

زیبایی نژاد: محیط علمی باشد نه اینکه محیط علمی سکولار باشد؛ مثلاً من می‌خواهم کار سیاسی بکنم، کار سیاسی باید کار علمی سیاسی کنید، شما باید میز گرد بگذارید و مخالف ترین افراد را بیاوری و کسی هم حق سوت و کف و پلا علمی کنند. جای میتینگ بیرون دانشگاه است.

درباره بحث حجاب هم می‌شود همین کار را کرد؟

زیبایی نژاد: در دانشگاه محیط علمی است؛ هر کس می‌خواهد کرسی علمی درباره نقد حجاب بگذارد اشکال ندارد علمی درباره خدا هم آزاد است. بحث علمی آزاد است ولی باید قاعده میز علمی در دانشگاه تدوین شود؛ مثلاً وقتی م خانواده اش فحش بدهیم بخاطر اینکه با او مخالفیم. در محیط علمی شما و خامت زن و شوهر هم هستید باشید، اد تعریف شود. اینکه فرض کنید بسیج در موضوعی تمکین نکند و با احساس انقلابی برخورد کند، معنا ندارد. اولین نهاده است. باید به قواعد محیط علمی تمکین کنند. در قواعد علمی شعار سیاسی علیه استکبار و سیاسیون مطرح نیست. ه سیاسی شدن دانشجو ضرورت است، فهم سیاسی و اخلاق سیاسی و قاعده مندی سیاسی پیدا کردن دانشجویان در مجب کار می‌کنم، ممکن است در فتنه ۸۸ عده‌ای از کارمندان سبز و عده‌ای انقلابی بوده باشند، خب من هم موضع دارم در ا شدید باید حواستان به کار باشد و وقت اداره را که بخاطرش پول می‌گیرید، خرج منازعه سیاسی نکنید؛ بنابراین می‌بینید و حدودی تعیین شده است نه بخاطر اینکه مذهبی هستند، بخاطر اینکه بحثشان این است که دارند در دانشگاه هزینه چیز دیگر.

حوزه علمیه و روحانیت کجای این پازل هستند؟

زیبایی نژاد: روحانیت یک نهاد غیر حاکمیتی است که نسبت به حاکمیت وظیفه دارد. چه وظیفه ای؟ یک پشتیبان پژوهشی حوزه باید فعال شود تا پرسش‌های حاکمیت را پاسخ دهد. گاهی هم حاکمیت از طراحی پرسش غفلت می‌کند باشد و مسائل آن را تشخیص بدهد و پاسخی با رویکرد دینی بر آن داشته باشد.

مثلاً درباره کنوانسیون منع تبعیض علیه زنان، در سال ۸۲ شورای نگهبان با مصوبه مجلس مخالفت کرد و ۴۸ ایراد ش می‌کنم که اگر فقه حاکمیتی داشتیم باید بیش از این ایراد به آن می‌گرفتیم. من چون درگیرم با حاکمیت اینها را به پر می‌افتد و ممکن است چند سال دیگر جامعه علمی حوزه به یک پاسخ روشنی رسیده باشد و تقدیم کند به حاکمیت و ب من این دغدغه را دارم که معتقدم که حوزه تصویر دقیق و روشنی از میدان اجتماعی ندارد و برای همین اولویت‌ها ر می‌کند.

در حوزه انسجامی برای توجه و فهم این موضوع وجود دارد؟

زیبایی نژاد: خب آن نهادهای تخصصی اینجا هم مسئولیت پیدا می‌کنند. گاهی شما روحانیت را عده‌ای افراد می‌بینید یک وقت هم به صورت نهاد می‌بینید که مخصوصا باید انگشت اشاره را به سمت نهادهای تخصصی بگیرید و برسید مسائل حکومتی را بفهمید چه کار کردید؟ از آن طرف از حاکمیت پرسید که برای اتصال به نهادهای تخصصی چه کرده اما حاکمیت باید به او متصل شود تا چند سال دیگر بتواند جواب پرسش‌های شما را بدهد.

فهم آن نهاد هم از میدان حاکمیت درست می‌شود و در این بین هر دو دغدغه لازم را نداشته اند و بیشتر متمایل بوده اند، حوزه را به وسط عرصه میدانی بکشیم. میدانی شدن حوزه خیلی مهم است به این معنی که حوزه باید دغدغه کف ج جامعه شناسان ما دغدغه کف خیابان را ندارند چه برسد به حوزه! نهادی که دارد پول می‌گیرد تا جامعه را بفهمد.

رئیس انجمن جامعه شناسی آقای قانع راد در جلسه‌ای می‌گفتند که از جلوی بیمارستانی رد می‌شدم و دیدم روبروی آن فلان خواننده در حال احتضار است و طرفدارانش جمع شده اند. با خودم گفتم چقدر ما از فهم جامعه عقب هستیم. علیه حفره تحلیلی داریم نسبت به جامعه، که در حوزه به یک شکل و در دانشگاه به شکل دیگری است.

بخشی از اتصال حوزه به حاکمیت برای فهم مسائل آن است و یافتن راهی برای پر کردن خلاءهای فکری حاکمیت برای حوزه و حاکمیت می‌توانند مکمل هم باشند، چرا که برخی ظرفیت‌ها در اختیار حوزه و برخی دیگر در اختیار حاکمیت حد امکان. چگونه باید این ظرفیت‌ها باید با هم هماهنگ بشوند؟ و اینطور نباشد که مثلا نیروی انتظامی در صحنه باه انجام ندهند و در آنچه که وظیفه ذاتی حوزه هست یعنی تقویت فرهنگ دینی، نباید انگشت اشاره به سمت حاکمیت ب

نهادهای حاکمیتی هم تنها کاری که می‌کنند این است که به مردم گزارش آماری می‌دهند نه گزارش عملیات؛ و مشکل نتیجه. آمار می‌دهند که هزار نفر روحانی را به دبیرستان‌ها برده ایم، خب سوال اینجاست با این نتیجه این اقدام چه شد شدند؟ یعنی الگوهایی که در حوزه داریم باید مطابق الگوهای تبلیغی و ترویجی در فرهنگ سازی، متناسب با میدار جامعه رو به احساسی شدن پیش می‌رود و روحیه جوانان لطیف می‌شود و دیگر نمی‌توان چندان سفت و محکم با آنها زد، باید از موضع غمخواری با ایشان رفیق شد و تعامل کرد نه تبلیغ؛ یعنی در مرحله اول باید با تواضع برخورد کرد بعا دریک فرآیند است که اقتدار مرجعیت و روحانیت شکل می‌گیرد. لذا باید بازسازی‌هایی در روش‌ها داشته باشیم.

اکنون مشکل بزرگ کشور ما برای مدیران (بیشتر) و روحانیت (کمتر)، فضای گفتمان ستیز است؛ یعنی هرکس اثبات دولت‌ها نگاه کنید چقدر داشته‌هایشان را رو می‌کنند و چقدر به نقد دیروزی‌ها می‌پردازند. گاهی به ذهنم می‌رسد می‌کنند از کسی که کلید کار را زده بود هم دعوت کنند و از وی تقدیر بعمل آورند و بگویند این پروژه از زمان شما سیاسی تا زمانی که در این وادی (گفتمان ستیز) است، جریان فرهنگی خوب خود را نشان نمی‌دهد و مشکل ما اخلاق حرف شما را قبول ندارم که مسئولان دانشگاهی خیلی دغدغه دینی ندارند. البته در احکام شرعی مجتهد نیستند اما اگر مثلا حجاب واجب است یا خیر؟ کار زیادی نیست، قوانین را که یاد می‌گیرند چند صفحه هم احکام مربوط به کارشان را ه

آیا شما از مسئولین دانشگاه انتظار دارید برای حل مشکل حجاب در دانشگاه فعلی انجام دهند؟

زیبایی نژاد: نه به آن شکل. انتظار نداشتن ما از جهتی دیگر است. انتظار از روحانیت این است که حاکمیتی نشود داشته باشد و از طرفی اتصال به حاکمیت؛ اما اگر برچسب حاکمیت به روحانیت چسبید آن وقت هر چه ایراد حاکمی فلان جنس گران شد تقصیر شما روحانی‌ها است؛ یعنی حاکمیت و روحانیت را یکی می‌دانند که البته یک مقدار هم تقص بودندش را بیشتر باز نمایی کند و فاصله‌ای را بین روحانیت و جوانان ایجاد کرده است.

به دو دلیل: یک ضعف عملکرد روحانیت که اتصال مردمی اش ضعیف شده است و دو اینکه از روحانیت بازنمایی د می‌گیرد و تصویر مخدوشی به جامعه ارائه شده است. روزی بنده از هواپیما پیاده شدم در شیراز و تاکسی گرفتم برای آ و من هم قبول کردم. در همین حین احساس کردم دو نفر از مسافران هم با من هم مسیرند و پیشنهاد دادم من که مانه اضافی نکنید. یکی از آنان جوانی اردبیلی بود و خیلی خوشش آمد از این رفتار من و گفت من اولین بار است که یک آخ

حدس من این بود که ایشان هنوز تجربه ارتباط با طلبه را نداشته است. خیلی اوقات اینطور است و نمی‌خواهم بگویم اما حدس من آن بود. اتفاقا شماره مرا هم گرفت و هنوز گاهی در مسائل خانواده با من مشورت می‌کند.

کمی از بحث دور شده ایم. بهتر است مصداقی تر بپرسیم. اگر شما اول انقلاب مسئول بودید حجاب را اج

زیبایی نژاد: خب این بحث چه فایده‌ای دارد؟ شما بفرمایید ما الان باید چه کنیم. لزومی ندارد کسانی که آن تصمیم را

نه ما قصد محکومیت نداریم. ما می‌خواهیم در این بحث برسیم به امسال و بگوییم قانون ۳۷ سال پیش چه کرد؟

زیبایی نژاد: آن چیزی که بحث امروز ماست این است که حاکمیت در بحثهایی مثل حجاب و عفاف چه باید بکند؟ تا کند؟ تا چه اندازه مجازات کند آن هم برای جامعه‌ای که دارد متحول می‌شود. شما الان برای سال ۵۹ و ۶۰ نمی‌توانید ذ ندارید.

پس سوال اصلی ما این است: با توجه به بحثی که شما درباره قدرت و مصلحت انجام دادید، آیا ممکن ا اجباری کردن حجاب بدانند؟ اما در ادامه مصلحت جامعه به عدم اجباری بودن حجاب تغییر کند.

زیبایی نژاد: آفرین، بحث ما هم همین است که ما یک حلال و حرام‌های حاکمیتی داریم و یک حلال و حرام‌های ف القیامه و حرام محمد حرام الی یوم القیامه» حاکم است. حکمی که تشریح شده قابل دستکاری نیست؛ اما مثلا گفته اندن راهی جز این نداشتی می‌توانی استفاده کنی. یا مثلا ازاله نجاست از مسجد واجب است اما وقتی بین دو تکلیف انجام دهی.

خب حالا آیا ما در زمانی هستیم که قدرت و مصلحت تغییر کرده باشد یا خیر؟

زیبایی نژاد: روزانه ممکن است این اتفاق بیفتند یعنی امروز قدرت داشته باشم کاری را انجام بدهم و فردا نه.

خب اینگونه که نمی‌توانید جامعه را اداره کنید، می‌توانید؟! یعنی باید هر روز قانون جدید بگذاریم؟!!

زیبایی نژاد: در دنیا این اتفاق در حال اجراست و قاعده مند شده است؛ مثلا در کشورهای غربی می‌گویند اگر ده د قانون را اصلاح کنیم و اجازه آن صادر شود.

یعنی مدام همه پرسى می‌گذارند تا بفهمند؟!!

زیبایی نژاد: نه همه پرسى لازم نیست. سنجش میدان می‌کنند. در ایران هم داریم، مثلا شورای فرهنگ عمومی به شما بانوانش از زنان تهران بدتر است. مثل: سنندج، شیراز، شش کلانشهر داریم که از تهران بدتر است؛ اما سوال اینجا است مناطق دیگر کاملا فرق کند. شما باید قانون بگذارید کسی که هنجارهای محیطی اش را رعایت نمی‌کند باید با وی

بدحجاب آمدند بیرون شما می‌توانید با آن ۶۷ درصد در بیافتید؟ نه! چون جامعه واکنش نشان می‌دهند. ولی اگر فرض بگردید صد نفر یا دویست نفر بیشتر این طور نیستند، لذا راحت تر می‌توانید با وی برخورد کنید؛ اما اگر رفتید مثلا در آنجا سخت تر است. اگر مثلا برخی مثل دختران شمال تهران یا برخی از بازیگران سینمایی که جزو آن ۶۷ درصدند در برخورد می‌کند. نیروی انتظامی ممکن است در تهران قدرت برخورد نداشته باشد اما در قم مردم انتظار برخورد دارند و >

پس شما به طور مطلق معتقد به حجاب اجباری نیستید؟

زیبایی نژاد: نه! حجاب اجباری به قدر قدرت و مصلحت انجام شدنی است. در یک میدانی امروز قدرت دارید، اجرا بحث فضای مجازی به این نقطه رسیدیم که مضار آن بیش از منافعش است و مصلحت ملزمه در مداخله حاکمیت وجودی شود که دو سال دیگر ممکن است فناوری جدیدی بیاید و نتوانید محدود کنید، پاسخ می‌دهیم دوسال دیگر مداخله نمی‌د ملزمه‌ای در استمرار قانون باشد.

آیا دو سال بعد به این نتیجه می‌رسیم که دوسال پیش اشتباه کردیم؟

زیبایی نژاد: با توجه به بحث میدان اجتماعی، ممکن است شما رفتاری کنید که مردم هم تمکین کنند؛ اما آن وقت در را نشان می‌دهند و کار خودشان را می‌کنند. سختی کار حکومت دینی این است که بتواند میدان اجتماعی اش را بفهمد. فهم علمی کرد.

فرض کنید تعداد بدحجابان کم است و مثلا دو درصد است. آیا این دسته قانونا آزادی فردی ندارند؟ آیا قانون می‌تواند شده اند به حجاب، آیا روایتی داریم که اهل بیت (ع) این کار را می‌کردند؟ یا مثلا فرض کنید من الان خمس نمی‌دهم و لبر در آن حوزه هم می‌تواند اگر قدرت داشته باشد اجبار بگذارد کما اینکه درصدر اسلام خمس را اجبارا می‌گرفتند. در ق صدقه بگیر.

ولی در مورد احکام شرعی دیگر حکومت این کار را انجام نمی‌دهد اما درباره حجاب انجام می‌دهد.

عرض کردم که قانون کلی این است که مثلا اگر کسی دروغ گفت ۲۵ ضربه شلاق دارد که اگر اجرا نمی‌شود یا زورش نمی‌اجازه دارد این کار را انجام دهد و مثلا روزه خوار را در ملا عام مجازات کند. یک قاعده کلی پیامبر اکرم (ص) به دست زانی جاری کردند در یک سخنرانی برای مردم فرمودند: “من اصا ب من هذه القادورات شیئا فلیستتر عنا بسترالله فانه مر می‌خواهد از این کارهای ناپسند انجام دهد مخفیانه انجام دهد که ما نفهمیم. چرا حضرت این حرف را زدند؟ چون وقتتر اما اگر علنی انجام داد، حاکمیت وظیفه دارد برخورد کند. تجسس در زندگی خصوصی گناه کبیره است که مثلا حکومت عمومش حجاب را حفظ می‌کند یا خیر و اگر کسی این کار را کرد باید تعزیر بشود! البته الان ادبیات جدیدی تولید شد داخل ماشین را حریم خصوصی تلقی می‌کنند که اینها اساس شرعی ندارد. تقسیم بندی شرعی این است که فساد علنی برگزار کرد هرچند به صورت خصوصی و فامیلی چون این مساله علنی است در صورت فساد، حکومت باید برخورد می‌کنند و علن هم نیست که در اینجا حکومت وظیفه‌ای ندارد حتی دخالتش گناه هم دارد.

حجت‌الاسلام زائری درباره اجباری شدن حجاب می‌گویند این اجبار حجاب را به یک ابزار برای بروز ع مخالفت با حکومت به بی‌حجایی رو می‌آورند. آیا این آسیب نیست؟

زیبایی نژاد: خب باید گفت این فقط درباره اجباری شدن حجاب صدق می‌کند یا هر حکمی؟ مثلا طبق قانون ماشی

حتما ایست کنند اما در جامعه همه الزاما پشت چراغ خطر توقف نمی‌کنند، حالا اگر پلیس از فردا حسابی منضبط می‌کنم، آیا بازهم می‌توان همین استدلال را کرد؟ عرض بنده این است که حجاب یک ویژگی‌ای دارد که این حرف دربار ممکن است این اتفاق بیفتد؟

مثال کمربند ایمنی را مطرح کردند که قبل از اجبار آن فرهنگ سازی در صدا و سیما و سطح شهر صورت

زیبایی نژاد: به نظرم این مثال هم از آن مثال‌های غلط انداز است؛ چرا که مردم از اول هم انگیزه کمی برای بستن کمر بند را درباره موبایل مطرح کنیم که هم آموزش‌های آن ایجاد شده و هم همه می‌دانند که صحبت با موبایل هنگام کمربند ایمنی انجام نمی‌دهند؟ چون تمایل نفس من با انجام این عمل گره خورده، دلم نمی‌خواهد انجام دهم و احساس می‌شوم؛ جواب دهم و رعایت آن خیلی تقوای اجتماعی و اخلاقی لازم دارد تا در برابر این مقررات بتوانم تمکین کنم. ر. کمربند ایمنی.

در یک نظرسنجی طبق آمار ۸۵ درصد مخاطبین شرکت کننده می‌گویند حجاب خوب است اما اکثرشان معتقدند که حجاب نه بیشتر.

خانم آیت‌اللهی نقل می‌کنند که سر کلاس درباره آسیب‌های بدحجابی سوال داده ام به دانشجویان، و دانشجویان بدحجاب بیشتری در زمینه آسیب دیدن از بدحجابی دارند؛ اما چرا رعایت نمی‌کنند؟ می‌گویند چون اعتماد به نفس نداریم. خود برای سخنرانی، برخی از آن دانشجویان خیلی پوششان بد بود. من سخنرانی را شروع کردم درباره حجاب یکی از این بد راست می‌گوید راست می‌گوید. من دو ساعت داشتم آنجا داشتم راست می‌گفتم و طرف هم تایید می‌کرد؛ اما هیچ اتفاق دخیل امر نمی‌شوند. چرا؟ چون احساس می‌کند ارزش گذاری جامعه عوض شده است. احساس می‌کنند بدون آرایش تح برای خودشان هویت نمایی کنند. حرف من با آقای زائری این است که باید برسیم به ادبیات دینی. آدمی نباید حرف فله ما ارزش نیست مگر اینکه تبدیل شود به مفهومی که متعلق به حکم دینی باشد. شما اگر بگویید جامعه مقاومت نش تبیین علمی و فقهی کنیم مساله را و تبیین علمی و فقهی این است که شما قدرت ندارید برای اجرای حکم. وقتی مقاو قدرت برای اجرای حکم ندارد. کل احکام مقید به قدرت اند. در مقیاسی که قدرت داری انجام بده؛ مثلا اگر کسی با ل نمی‌ایستند؟ حتما می‌ایستند، پس اینجا قطعاً نیروی انتظامی قدرت دارد تا برخورد کند با شخص خاطی، اما یک جاهای مانتوی خوبی هم به تن دارد اما سهوا کمی حجابش هم بد است.

با سرهنگ شرافت معاون اجتماعی ناجا که در جریان برخورد نیروی انتظامی با بدحجابی بود حرف می‌زدم که واکنش مرد حجاب که هیچ، ما وقتی می‌خواهیم سارقی را بگیریم ما را هو می‌کنند. این مقاومت اجتماعی به این دلیل است که مرد است و احساس نکردند که غمخوار است. مشکل ما بعد از انقلاب این است که توانستیم مشروعیت خود را تثبیت کن داریم که «الرجال و قوامون علی النساء» این یعنی مرد رهبر خانواده است و این آیه مشروعیت می‌دهد به مدیریت مشروعیت است؛ مثلا من رئیس اداره هستم و کسی نباید با دستوراتم مخالفت کند؛ اما اگر مدام دستور بدهم به بن به نمی‌کنند و فقط می‌توانم با خدمتکاران کار کنم. کارآمدی باید با مشروعیت جمع شود به این معنا که مثلا در خانه اشتهای اهلش غذا می‌خورد یعنی خواسته خود را به اهل خانه تحمیل نمی‌کند.

گفته اند زن بدون اجازه شوهر نمی‌تواند کاری بکند؛ برای این که مرد به همسرش اعتماد بکند و احساس نکند که زن اعتماد داری بگذار راحت بیرون برود؛ اما اگر شوهر اعتماد نداشته باشد شرعا می‌تواند زنش را در خانه نگه دارد اما ز ندارد.

حکومت ما احساس مشروعیت می‌کند؛ اما امروز افزایش کارآمدی حکومت، افزایش اعتماد عمومی بین مردم و اتصال رئیس جمهور امروز می‌گوید دانشگاه علوم پزشکی تهران منحل شود، چند وقت بعد دوباره این دانشگاه باز می‌شود، به نخبگانی و عمومی دیگر برای تصمیمات ما ارزش قائل خواهد بود؟ اگر ما روی تصمیمات فکر کرده بودیم نمی‌بایست ت است که این وسط از ما سلب می‌شود.

نظر آقای زائری این است که تصمیم اول انقلاب درباره حجاب عملگرایانه نبوده است فقط نگاه اعتقادی امروز باید به عقب برگردیم و اگر امروز صلاح نمی‌دانیم که اجبار را برداریم لااقل به اشتباه خود معترف اذعان رهبری بر اشتباه بودن سیاست‌هایمان در این مورد است.

زیبایی نژاد: بخشی از این حرفشان درست است. موقعی که تصمیم گرفتیم به اجرای حجاب اجباری، مطالعه میدانی علمی دقیقی برای این کار صورت گرفته باشد؛ اما اینکه واقعا تصویری از میدان داشتیم یا نداشتیم، ممکن است مسئولین شده باشد و ممکن است غلط؛ اما حرفی دارم با کسانی که می‌گویند از اول اشتباه کردیم، فرض کنیم از اول هم درست خود را تغییر ندهیم؟ میدانتان دارد تغییر می‌کند؛ مثلا در دهه شصت برای تحدید نسل سیاستی داشتید که امروز عوض ن

اگر که ما در جهت اصلاح حجاب کاری کنیم قاعدتا در حال امر به معروف کردن هستیم. آیا وقتی که با ا آیا باید هدفمان این باشد که بعد از گفتگوی یا ما، آن شخص مجاب شده و یلافاصله حجاب را رعایت کند

زیبایی نژاد: ما دو وظیفه مستقل از هم داریم. یکی تبلیغ احکام دینی، یعنی واجبات و محرمات دین به گوش مردم است یا حلال، ما به او اعلام کنیم که آن چیز حلال است یا حرام، این امر به معروف و نهی از منکر نیست بلکه تبلیغ دین به معروف و نهی از منکر برای جایی است که گناه صورت بگیرد و شرط آن این است که طرف علم به حرمت آن عمل نمی‌داند که اصلا گناهی مرتکب نمی‌شود و باید به او یاد داد؛ اما بعد از دانستن اگر اصرار به آن داشت این گناه و مح تذکر می‌دهید که مگر نمی‌دانی که رعایت حجاب واجب است؟ یا در جایی طرف می‌گوید من نمی‌دانستم در مساله می‌گوید از فردا آرایشم را انجام نمی‌دهم. در این وقت عمل او از الان به بعد می‌شود معصیت و پای امر به معروف و نهی از منکر می‌داند و اصلا حواسش نیست که در اینجا هم معصیت است، در روایت است که امام صادق (ع) به حمام رفتند تا غسل آب به پشت حضرت نرسید، این مطلب را به امام گفتم و حضرت پاسخ دادند وظیفه ات نبود بگویی چون اگر به حساب هم به حساب امر به معروف و نهی از منکر گفتم، این کار اصلا منکر نبود. اگر بدانم و آب نرسانم گناه است و الا گناه ن

یا اینطور مثال می‌زنم که یک زمانی معلمین مرد و زن در یک مدرسه بودند، پیش می‌آمد مثلا زن محجبه رفته است سرود کرده بود بهم و کمی از بدن وی پیدا بود، مثلا بخشی از موهایش از پشت معلوم شده بود. لازم است به او تذکره شرف حفظ حرمتش به او اطلاع می‌دهد.

به نظر شما مشکل اصلی کسانی که حجاب را رعایت نمی‌کنند، این است که نمی‌دانند یا درحال معصیت ه

زیبایی نژاد: به نظر من این بحثی دیگر و طولانی است؛ یعنی شما باید عوامل بدپوششی را نرخ گذاری کنید که چقدر بحث (مطالعات فرهنگی) مصرف و فرهنگ مصرف مثل آرایش و مد، و اینکه چقدر آن مقاومت اجتماعی است مثل فرزند می‌کشد که این گردن کلفتی برای این است که خودی نشان دهد و بگوید من هم بالغ شده ام و می‌فهمم. والدین نمی‌دهد اما اینجا توصیه‌ها این است کمی با فرزند مدارا شود چون او در دوره بلوغ است. البته در فضای پست مدرن است. "خالف تعرف" مخالفت کن تا شناخته بشوی!

لذا عوامل باید در مطالعات اجتماعی نرخ گذاری شوند در آن صورت اگر حس کردید که مقاومت اجتماعی بالا و انگیز

عوض کنید و با روش غمخوارانه و دلسوزانه عمل کنید. اگر مستقیم تذکر دهید جواب نمی‌دهد بلکه باید اول باید گارد تو

آقای وزیری که گروه فرهنگی خیر کرج را دارند و گروه موفقی هم هستند، نقشه‌ای نشانم داد که ما در ۱۵۰۰ مدرسه، حجاب کار کرده ایم و در هر مدرسه‌ای هم تعداد بالایی چادری شدند ولی بعد مدتی به حال قبل (غیرچادری) برگشت. پراکنده تبلیغ می‌کنیم و لذا تبلیغ باید مستمر باشد برای همین است که هیات‌های مذهبی فضای مصون تری دارند چو تذکر می‌دهند فضای خود را حفظ می‌کنند و کمتر می‌شود که سکولار باشند یعنی اگر هیات‌ها کارشان را درست انجام د

روحانیت ما باید پیوند عاطفی مستمر با مخاطبین خود داشته باشد. فضاهای پایدار و رفاقت‌های پایدار ایجاد کنیم. می‌گفتم آیا شده در آلودگی‌های هوا پول بگذارید و ماسک بخرید و به مردم یا سالخوردگان بدهید؟ تا جامعه بفهمند آگ در عوض غصه شان را هم می‌خورید حالا یا کاری از عهده شما بربیاید یا نه. کسانی که در منابرشان از مشکلات مردم ح بیشتری دارند.

ما راه ارتباط با نسل جدید را گم کرده ایم؛ و تا زمانیکه روحانیت و نیروی‌های فرهنگی و بسیج (نیروی مردمی متدیر اینکه اتصال مردمی برقرار کنند در خیابان‌ها پیرهن خود را پاره کنند و مرگ بر این آن سر دهند امید فرجی نیست. ه مردمی صورت دهند که اگر انجام شد انشالله فرجی حاصل خواهد شد.